

122 Novæ Additiones ad D.Covarruvias.

perfecta venditione , ut videtur Guttier. d. q.50 . accedit retracturus frumentum extero venditum , tantum pretii nomine exhibere debet , quantum empor numeravit venditori , tametsi excessus interveniret. Verum si ex intervallo , termino retractus elapo , advena , fame suadente communis , compulsa venundet frumentum , quod comparaverat , cum sit venditio à priore omnino distincta , premium justum juxta tempus coactionis reddendum est illi , non infecto an pluris , vel minoris emiserit. Quæ D. Covarruv. nos edocet , cui consentient aliqui mox recensendi , & Guttier. dicta quæst. 49. num. 2.

39 Sed quid dicendum , si premium lege præscriptum frumento , vel aliis fructibus contrahentes transgrediantur , & advena aliquid ultra taxam emens , persolvet , num civis tantum redde tenebitur ? De quo fusc Mexia d. conclus. s. ex num. 114. qui num. 124. versic. Item in eo casu , ita distinguntur. Aut vendori haberi potest , qui restituat quod supra premium legale percepit ; aut haberi nequit. Priore casu retrahens solum tenetur solvere juxta taxam , posteriori etiam excessum præstabat , ne empor duplice gravet onere , & frumento carere , & partem pretii amittere. Sequuntur Hermos. in l. 3. gloss. 1. n. 80. tit. 5. part. 5. Bobadill. sup. d. cap. 3. num. 56.

40 Mihi sanè videtur distinctio D. Covar. traxa supra , num. 38. locum etiam obtinere , quanvis premium frumenti legitimum existat , atque ita si civis retrahat , præcisè tenebitur ad solvendum premium adhuc ultra taxam , quod advena pro frumento numeravit , sive vendori haberi possit , sive non rejecit Mexia distinctione ; ipseque retrahens agere poterit adversus eum qui vendidit ultra taxam ; quia empor ex natura retractus indemnus debet relinqui perinde ac si nunquam emiserit : nec cogendus est litigare , ac sumptus litis expendere , atque contra propriam venire conventionem , quod viros honestos dedecet. Nec imputandum est illi , quia ultra taxam emerit , quandoquidem suam vexationem redemit , cum dominus frumenti minoris vendere renuisset ; alias si posset , minoris emerit.

41 Sed si non retractus iure , sed post non modicum tempus advena ob publicam egestatem frumentum ultra premium legitimum emptum vendundare compellatur , si tunc taxa observetur , eam transgredi non licet , nec exigere supra premium currens , quanvis pluris emiserit , secundum tradita n. 38. nam si valor frumenti augesceret , lucrum excedens taxam , & premium quod præstitit , perciperet ; & sicut commodum , ita & dannum debet reportare , l. Secundum naturam , de reg. iur. quod in retractu locum non habebit , ubi duplex venditio non contrahitur , sed retrahens loco ejus qui emit , subrogatur.

Ad Num. 7.

42 Pietatis intuitu , ac religionis favore invitatus quisque vendere compellitur , veluti prædium urbanum , vel rusticum pro constructione , vel ampliacione Ecclesiæ , aut monasterii , sive hospitalis ; summa enim ratio pro religione facit , l. Sunt persone 43. de religios. & sumpt. funer. Cujac. obseruat. lib. 3. cap. 22. Faber in ration. ejusdem legis. Sic docent Molin. de iustit. & iure , disp. 341. n. 2.

Sanch. consil. moral. lib. 2. cap. 4. dub. 27. num. 1. Trullench in Decalog. lib. 7. cap. 20. dub. 21. n. 14. Gregor Lop. in l. 3. gloss. 1. tit. 5. p. 5. Ant. Gom. variar. lib. 2. cap. 2. num. 51. Mastrill. decis. 280. num. 1. Galp. Anton. Thesaur. qq. foren. lib. 1. cap. 64. num. 6. Ponte de potest. Proreg. tit. de abundantia civit. §. 4. num. 1. Cancer. variar. part. 1. cap. 13. num. 132. & penè innumerari , quos cumulant. D. Frass. de Regio patron. Indiar. cap. 84. ex num. 84. Barbosa collect. l. Invitum , num. 4. C. de contr. empt. Hermos. in l. 3. gloss. 1. num. 32. tit. 5. p. 5. qui duo latissimè rem illustringant.

Sed hic obserbare placet nonnulla. Primum , 43 an Ecclesia cogatur vendere propter alterius utilitatem ? Affirmativam suffinet Hermos. num. 50. Barbosa num. 11. Negativam Valenzuela conf. 18. Distinguit Mastrill. sup. à n. 88. ut Ecclesia minus privilegiata compelli possit , magis privilegia ta postulante. De quo etiam consulendi Giurba decis. 86. num. 15. Ricc. decis. 59. part. 3. Videtur maximè inspicendum quanta si necessitas Ecclesiæ potens , & quale præjudicium negantis. Secundum , quod Nobilis non tenetur venundare Ecclesia favore domum antiquam familiæ illustris. D. Frass. cum aliis num. 70. Contrà tenent ex nonnullis Barbosa num. 10. Hermos. n. 49. Sed durus sermo hic videtur , et si Religiōni favorabilis. Vide infra , n. 59. Tertiò ambigi solet , utrum ex hac vel alia simili causa coactus si aliquis vendat gabellam , vulgo alcavala , pendere astringatur ? Et non deberi ex multis probat Sanch. d. dub. 27. n. 2. Parlador. quotidiana. lib. 1. cap. 3. n. 17. Mathienz. in l. 7. gloss. 3. n. 18. tit. 1. lib. 5. Recop. & est communis. Dissentient tamen aliqui , ut Lassarte de decim. vendit. cap. 19. Guttier. de gabell. quæst. 22. Hermos. in l. 3. gloss. 6. in fin. tit. 5. p. 5. ubi concludit , vendori ab illo onere gabellæ justum premium relinquentur , ultra quod empor gabellam exsolvet.

Ad Num. 8.

Ob publicam utilitatem privatus vendere con- 44 stringitur ædes , agrum , & alia huiuscmodi , ut ad carcerem , menia , vel horrea publica annona ædificanda , vel ut furca collocetur : quod prænativi sup. n. 2. ac tenent proximè laudati , num. 42. & plurimi apud D. Frass. n. 66. & Bobadill. Politic. lib. 3. cap. 5. num. 26.

Ibi : Septimò eadem opinio.

Nemini licet sic adem ædificare , ut è fenestris 45 prospicere valeat interiorum Religiosorum , aut Monialium habitationem , de quo Hermosilla. d. gloss. 1. n. 44. cum seqq. Padilla in l. Alius. n. 20. C. de servit. & aqua , Ant. Gom. in l. 46. Taur. ex num. 5. & 9. Quod altitudo ædificii privati noceret Ecclesiæ , aut aliud pio loco , cogeretur dominus vendere servitutem altius non tollendi. Molin. disp. 341. n. 2.

Verf. Ceterum si controveriam.

Communem sententiam traditam suprà , n. 42. D. Covar. impugnat , ac ejus fundamenta evertere intendit , ut ostendat , nullo jure probari. De intellectu legis Locum 17. de iusfrnt. videndum Anton. Fab. in rational. ibi.

Verf.

Varias Resolut. Lib. III. Cap. XIV. 123

Verf. Item communis sententia.

Ad l. 2. §. Locum , de religios. & sumpt. funeris vide Fab. in rational. ibi , & in d. §. Locum.

Verf. Sic nec Jurisconsulti locus.

46 Ad legem. Si quis sepulchrum , de religios. & sumptib. funer. consule Fab. in rational. Anton. Gom. variar. lib. 2. cap. 2. num. 51. Padilla in l. per agrum , n. 15. C. de servitutib. Valenzuela conf. 18. & num. 6. Verum si vicinus adire non valeat suum fundum , nisi transeat per alienum , compelli potest dominus ad vendendam servitutem itineris , ob publicam utilitatem , ne cultura impediatur. Hermos. ex aliis in l. 3. gloss. 1. num. 23. tit. 5. p. 5. Cevall. commun. contra commun. q. 906. num. 350. Boči. decis. 322. Ursill. ad Afflit. decis. 265. n. 113. Barbosa collect. d. Invitum. n. 19.

Verf. Rursus quod attinet.

47 Quanquam dominus vendere servum cogi non possit , cui libertas ab alio est reliqua , si tamen aliquis communem habens servum , ei concedetur libertatem , compelletur alter dominus partem , quam obtinet , pro justo pretio cedere. Molin. de iust. & iur. disp. 341. num. 3. Cujac. ad tit. C. de commun. serv. manumiss. Gregor Lop. in l. 2. gloss. 2. tit. 22. p. 4. Anton. Gom. var. lib. 2. cap. 2. num. 51. vers. Secundo infero , Pichard. in §. ult. num. 6. Inst. de donar. Hermosilla in l. 3. gloss. 3. num. 1. tit. 5. part. 5. Didac. Perez in l. 2. ad fin. vers. Secundo casua. tit. 23. lib. 2. ordinam. Azeved. in l. 1. num. 6. tit. 13. lib. 8. Recop. Cevall. ubi proximè , quod probatur ex l. 3. tit. 5. part. 5. & §. fin. Inst. de donar. & procedit tametsi cupiens servum fieri liberum , minimam partem in eo habeat. Anton. Gom. in l. 70. Taur. num. 27. Hermos. n. 2.

48 Jure nostro Regio libertatis favore dominus servum Maurum vendere compellitur , quoties opus sit , ut captivus Christianus redimatur , l. 3. tit. 11. lib. 1. Recop. Molin. d. disp. 341. n. 3. Barbosa ubi proximè .

49 Ex decisione dictæ legis 1. C. de comm. serv. manumiss. interfur communiter , quod si quis habens domum communem , intendat in eo loco Ecclesiæ , aut alium pium ædificium erigere , compelletur socius partem suam justo pretio vendere : quod D. Covarruv. obliter præmisit num. 7. & hic tacite probat , & expresse sic tenent Gregor. Lop. in l. 2. gloss. 2. tit. 22. part. 4. Anton. Gom. d. num. 27. vers. Ex quo inserti ibi , Hermos. sup. num. 3. & alii.

Verf. Sexta ratio poterit refelli.

50 Adde Anton. Gom. ubi proximè , Morl. Empor. Jur. tit. 9. quæst. 1. a. num. 7. ac per me tradita n. 2. Sed dubium non est , quin propter utilitatem , & decorum civitatis plura cum privatorum detrimenito sint jure recepta , l. 1. de tign. injunct. l. 16. tit. 2. p. 3. l. 16. tit. 14. part. 7. quod fusce prosequitur Hermosilla in l. 3. gloss. 1. num. 10. cum seqq. tit. 5. part. 5. Jūdiciis tamen arbitrium versabitur in æstimatione publica utilitate , ne passim propter illam nimium privatus sustineat incommodeum.

D. de Faria Nova Addit. ad Covar.

Verf. Ultima prioris sententia.

De his sup. num. 45. Jure communi licet cuius adem pro libito extollere , et si vicinus noceat , l. Alius 8. C. de servit. & aqua , cum similibus quas refert Pichard. in §. Etsi quidem , n. 2. Inst. de rer. divisi. Gregor. Lop. in l. 25. gloss. ult. tit. 32. part. 3. Anton. Gom. in l. 46. Taur. num. 7. Id limitatur , si parvo animo ad æmulationem ædificium erigatur , ut aëri , aut luminibus impedimentum fiat , vel ut è fenestris interiora dominus proficiantur , l. 1. §. Denique Marcellus , de aqua publ. arcend. l. 3. de operib. public. Ant. Gom. loco citato , vers. Adde tamen , Menoch. de arbitrar. casu 156. mnr. 5. Petr. Greg. Syntagm. lib. 4. cap. 10. n. 7. Mascard. de p. obat. concl. 621. num. 17.

In Urbe facultas altius tollendi fuit coactata ex lege Julia ad septuaginta pedes , ac postea ex Trajani constitutione ad sexaginta , ut colligitur ex l. 1. C. de edifi. priv. ubi obseruant Cuja- cius , & Pichardus ubi proximè .

Jure nostro Regio stabilitum est , ne quis valeat sic ædificium extollere , ut vicinarum aedium interna prospiciat , l. 25. in fin. tit. 32. p. 3. ibi : E pude la algar quanto se quisiere , guardandose toda ria que non desculpa mucho las casas de sus vecinos. Quam constitutionem optimam dixit Gregor. Lop. ibi , gloss. fin. quoniam expedit ne quæ in occulto dominus eveniunt , vicini patiant , quod maximè in monasteriis ob servandum.

Verf. His tandem explicitis.

Princeps jure poterit imperare , ut quicunque domum venundet pro constructione templi , seu monasterii , vel pro ejus ampliacione , quod Religionis , ac publica utilitate favore receptum est. Gratian. d. scipiat. cap. 742. num. 25. Morla Empor. Jur. tit. 9. quæst. 1. num. 9. & 10. Cabed. Lusitan. decis. 105. num. 5. & regulariter Princeps compellere valet subditos ad vendendum , suadente publica utilitate. Hermosilla cum aliis d. gloss. 1. num. 30. & ita sentiunt omnes laudati supra , num. 42.

Ibi : Alioqui absque iusta causa.

Principi non licet subditum dominio rei pro- 54 priæ privare , etiam justo pretio reddito , nisi iusta intercesserit causa , de quo suprà , cap. 6. num. 17. & Practicar. cap. 2. n. 24. Cevall. latissimè comm. cont. comm. q. 906. ex n. 4.

Verf. Secundo mihi videtur.

Ut Ecclesia Cathedralis , aut Parochialis con- 55 datur , aut amplietur , ubi ampliacione est opus , etiam Magistratus cogere valet dominum , ut ædificium , vel aream pro justo pretio alienet. Barbosa in collect. l. Invitum , n. 12. C. de contr. empt. Caroc. decis. 26. n. 17. Gratian. sup. n. 26. quibus addendi recensi sup. n. 42. qui indistincte tenuunt , ad inædificationem Ecclesiæ compelli dominum , ut ædes , vel aliud ædificium vendat , non desiderantes Principis autoritatem : nec discrimen consti tuunt inter Ecclesiæ Episcopalem seu Parochia lem , & alias , sicut D. Covar. agnoscit.

Q. 2. Verf.

Vers. Tertiò, si pri-vata.

- Quanquam utilis sit Ecclesiae cuiusque inadiectionis, sive ampliatio; si tamen moraliter necessaria non sit ad divinum cultum exhibendum, vel Sacramentorum administrationem, nequit privatus per Magistratum astringi, ut adiectionem ad id venundet, sed Principis rescriptum debet ad coactionem impetrari. Sic tenet Barbofa & alii, quorum prouper memini, Hermosilla in l.3. gloss. 3. num. 4. tit. 5. part. 5. & in Lusitania Regiam authoritatem desiderari, testis est Cabedus ubi suprà. Sed adhuc in Principe non quamlibet utilitatem sufficere ad compulsionem, scribit Morla d. 1. num. 10.
- Communis tamen, ac pia sententia adversus D. Covar., docet absolute, privatum teneri, ac per judicem cogi posse ad vendendum predium, seu domum pro constructione, ampliatione neve cuiusque Ecclesiae, aut monasterii. Sic sentiunt plurimi memorati sup. num. 42. & in praxi receptum afferit Anton. Gom. in l. 70. Taur. n. 27. vers. Idem etiam. Addit. Cevall. d. 9. 906. a. n. 341.

Vers. Ultimò hac in controversia.

- Noster Praeses communem admittit opinionem quoties ex venditione adiectioni dominus nullum, aut leve patitur detrimentum; tunc siquidem iudex ad coactionem rectè procedet, argumento legis Si quis sepulchrum 12. de religio. & sump. funer. Sic communem limitant aliqui, si grave detrimentum domino vendenti inferatur. Barbofa in d. 1. In iur. num. 12. Hermosilla d. gloss. 1. num. 51. qui alios referunt.
- Ex aliis quoque causis est locus coactioni ad vendendum, ut propter nimiam saevitiam dominorum in servos, quod humanitati congruit, ac cognitioni, quam inter omnes homines natura constituit, l. 1. vñ 3. de just. & iure, nulla status habita de discretione; nam quoad illum liberi, ac servi æquales existunt, l. Quid attinet 33. de reg. iur. Idem dicendum de illo, qui mancipium ad impudicitiam, vel aliam iniuritatem inducit; etenim cùm dominica potestate jure concessum adversum bonos mores abutatur, eadem privari debet, cap. Tuarum 11. de privileg. cap. Contingit 45. de sentent. excommunic. Barbofa cum aliis axiom. 190. num. 8. Utramque conclusionem probant lex 2. de iis qui sunt, vel alieni iur. sunt, §. ult. Institut. eodem, l. 3. tit. 5. part. 5. ubi Gregor. Lop. gloss. fin. Molin. de justit. & iur. disput. 341. num. 5. Hermosilla cum aliis in d. 1. 3. gloss. 5. & gloss. 6. num. 1. Barbofa collect. l. In iur. num. 24. C. de contr. empt. Anton. Gom. variar. lib. 2. cap. 2. num. 51. vers. Secundò infero, ubi extendit ad dominum inferiorem vassallos acriter opprimentem. Sequitur Molina ubi nuper. Sunt præterea alii causas, quibus dominus vendere compelli potest, videndi apud Socin. regul. 435. Reginald. in praxi for. paenitential. lib. 25. tract. 3. cap. 25. num. 359. Hermosilla in d. 3. gloss. 1.

SUMMARIUM.

1. Precaria, & precaria à precario distinguuntur, & quid sint.

2. Precarium à precibus est dictum.
3. Precarium an sit contractus, & que actio ex illo competat.
4. Precarium definitur, & num. 5.
5. Libera facultas revocandi precarium est de ejus substantia, ita ut nec pacto, nec consuetudine tolli possit.
7. Valeret consuetudo, quod intra paucos dies à quo concessum est, precarium revocare non licet.
8. Precarium ad tempus certum concedi potest.
9. Precarium morte concedentis non expirat.
10. Mutatio voluntatis non presumitur, & quando securus.
11. Quod Princeps ad suam voluntatem concedit, eo decadente expirat: quod non procedit in Magistratibus perpetuis.
12. Si Princeps quid conferat ad beneplacitum dignitatis, non exigitur per illius obitum: quod non obtinet in dominis vassallorum inferioribus, ibid.
13. Gratia concessa ad voluntatem Pontificis, vel Imperatoris, utrum morte concedentis intercidat?
14. Quid si concessio referatur ad dignitatem simul & personam, expresso proprio nomine, remissive: que circa hoc dubium circumstantia attendente.
Beneplacitum exercentis munus aliquod expirat, cum exercitum cessat, ibid.
15. Actus qui ut subsistat, desiderat perseverantiam voluntatis alicuius, hoc defuncto, ille perit: secus si solum exigat, ne revocetur per illum, qui potest; nam morte ipsius non expirat, & num. 18.
16. Banitus donec iudex revocet, vel aliud iubeat, non restituitur civitati, et si Magistratus ab officio removeatur, aut obeat.
17. Concessio ad beneplacitum non finitur morte civili concedentis.
18. Voluntas, dum vita manet, est dementia, somno, aut alteri suspensa, perseverare intelligitur, sed morte omnino extinguitur.
20. Delegatus quando valeat, vel non in causa procedere post mortem delegantis, & n. 21.
22. Precarium ad beneplacitum domini expressè concessum, illius obitum cessat.
23. Precarium solvitur per mortem ejus, qui rogaravit.
24. Lex Lucius, de donat. intelligitur.
25. Inter concessionem, & revocationem precarii aliquod intervallum debet intercedere iudicis arbitrio definiendum: quod limitatur, ibid.
Precarium revocari nequit subito cum gravi detrimen- tibus habentis illud, nisi domino simile incommodum immineat ex dilatatione, ibid.
26. Potissima, & essentialis inter precarium, & commodatum differentia, & num. 27.
28. Ubi de mente contrahentium constat, pactum contra naturam contractus rejicitur: sed si dubitetur de illa, pactio efficiet, ut unus contractus in alterum transeat.
29. Commodatarius nullo modo possidet: qui precario potitur, naturalem obtinet possessionem.
30. Inter eosdem contractus aliud notatur discrimen & aliud n. 31.

32 Qui uitetur re commodata aliter, quam dominus concessit, furtum committit.

32. Qui uitetur re commodata aliter, quam dominus concessit, furtum committit.
33. Depositarius furti reus fit, si re deposita utatur: quod declaratur ibid.
34. Furti tenetur creditor, qui re pignori accepta usus fuerit.

35. Commodatarius, creditor, & depositarius, si propter rerum abusum furti damnentur, contrahunt infamiam, si mala fide res concreta sunt invito domino.

36. Virum bona fides in commodatario, & similibus, qui utuntur rebus alienis, presumatur: & quid in aliis, qui apud se rem non habentes, eam sine domini permisso ad proprios usus usurparunt.

37. Commodatarius, & reliqui, de quibus actum est, non debent furti damnari, sed recte alias arbitrio iudicis coerceri debent, & ita servatur in praxi, ne criminaliter conveniantur.

38. Quid si commodatarius, & alii rebus alienis utantur, existimantes dominum prohibitorum, si sciret, qui verè, si postularetur, assensum praesulisset.

CAPUT XV.

- A**liud est precarium, de quo in presentiarum agendum, & aliud precaria, seu precarie. Precaria dicitur, cùm usus, vel ususfructus conceditur ad vitam concedentis, vel recipientis. Precaria vocantur, cùm similis concessio sit in singula quinquennia repetenda, que in rebus Ecclesiæ solent observari, idèo mentio eorum solum in Jure Pontificio reperitur, ut in cap. 1. & 2. de precariis, cap. Precarie 3. 10. q. 2. cap. Sæpe 72. 12. q. 2. de quibus Molin. de iust. & iur. disp. 298. à n. 20. Petr. Gregor. Syntagma. lib. 23. cap. 2. num. 2. cum seqq. Barbosa collect. d. tit. de precar. in princ. ex n. 6. & in cap. ult. num. 8. Cujac. ad d. tit. de precariis, & obseruat. lib. 2. cap. 7.

2. Precarium ex eo dicitur, quia precibus datum, cùm precanti tale beneficium conferri solet. Barbosa sup. in princ. n. 3. Sed & commodatum precarium est, ut ait Donell. lib. 14. cap. 34. & donatio, quoniam utrumque precibus impetratur. Tamen concessio ad libitum revocabilis, per autonomiam precarium appellatur; nam precibus non solum beneficium queritur, sed etiam conservatur, ne revocatione cesseret: quod nec in commodato, nec in donatione contingit; etenim quod semel concessum est, retractare non licet concedenti, l. In commodato 17. §. Sicut, ff. commodat. l. 2. C. de revoc. donat.

3. Ambiguitur utrum precarium contractus sit: Negant Cujac. obseruat. lib. 4. cap. 7. Osuald. lib. 14. c. 34. Affirmant Donell. d. c. 34. Vvesembec. in parat. ad tit. ff. de precario, n. 2. Barbosa collect. in princ. n. 4. Pichard in princ. n. 10. 11. Inst. de donat. & alii, qui precarium appellant contractum, quod mihi latet probatur ex l. Contractus 23. de reg. iur. ibi: Dolum tantum, depositum, & precarium. Ubi Consultus inter contractus precarium recenset. Ex eo præter interdictum datur civilis actio præscriptis verbis. Vvesembec. n. 5. Petr. Greg. num. 11. Donell. d. cap. 33. in fin. & ibi Osuald. quos videas. Cujac. d. cap. 7.

4. Precarium est, quod precibus petenti conceditur utendum quandiu is qui concederet patitur. Molin. sup. num. 1. Trullench. in Decalog. lib. 7.

- cap. 25. dub. 2. n. 12. Azor. Inst. Moral. part. 3. lib. 7. tract. de precar. cap. 1. num. 1. Tuscl. lit. P. concl. 471. n. 4. Cujac. & Donell. sup. Ant. Gom. variar. lib. 2. cap. 7. num. 1. vers. Et ex prædictis, Vvesembec. num. 2. Pet. Gregor. num. 6. Hermos. in l. 9. gloss. 1. num. 9. tit. 2. p. 5.

- Verum hæc definitio potius convenienter rei, quæ precario accipitur, quam precario ipsi, quatenus est contractus, ut si quis diceret, Depositum est quod custodia causa traditur, rem quæ deponitur, quæ depositum vocatur, significaret, non depositi contractum: unde Barbofa collect. tit. de precariis, in princ. num. 5. inquit: Precarium est contractus, quo aliquid utendum precibus petenti conceditur, quandiu patitur qui concessit.

- Libera revocandi facultas pro libito concedentis & adeo harer natura precarii, ut conventionis revocationis impeditiva nullius momenti, & pro non adjecta habeatur. Molin. num. 4. Tuscl. num. 5. Ant. Gom. Osuald. & Pichard. ubi sup. Hermos. num. 11. Valasc. de jur. emphyent. q. 34. num. 2. Azor. sup. cap. 2. vers. Secundò queritur. Imò nec consuetudine introduci poterit, quod pactum non revocandi in precarii contractu subsistat, ut cum Glossa in cap. 2. de confus. in 6. & Panormitan in cap. precarium, num. 4. de precariis, resolvit Azor. d. cap. 2. vers. Quærat aliquid. Impossibile enim est, ut precarium maneat, eo deficiente quod est de ejus essentiali substantia; sed ex tali pacto posset in aliun transferri contractum.

- Illa tamen consuetudo subsistere forsitan posset, ut accipienti aliquid precario, si statim revocaretur, brevis terminus iudicis arbitrio ad retraditionem concederetur, veluti sex aut octo dierum, quod aequum videtur: quemadmodum tribuitur mutuatio, a quo statim creditor exigit pecuniam, ubi ad solutionem tempus non assignatur. Menoch. de arbitrar. casu 22. num. 2. Mozzius tract. de mut. tit. quonod. finiat. mut. n. 4. Molin. sup. dis. 299. num. 6. & de iure nostro Regio decem dies suspenditur exactio, l. 2. tit. 1. p. 5. ubi Greg. Lop. gloss. 6. Molin. loc. cit. ubi limitat, nisi causa supervenienti creditori, propter quam opus illi sit repete mutuum. Nec ex illa consuetudine natura precarii immutatur: tum quia parum temporis pro nihil reputatur: tum quoniam revocatio non impeditur, sed actualis repetitionis exequatio benigne suspenditur, cui suspensioni etiam certus terminus poterit consuetudine generaliter prescribi, in dependens ab arbitrio iudicis, sicut lex regia in mutuo definivit. Vide infra n. 25.

- Quæritur an precarium subsistat si ad certum tempus, velut usque in diem D. Ioannis, res utenda concedatur: Et subsistere probatur ex l. in rebus 4. §. ult. cum l. seq. 1. Quatum 8. §. Interdictum, ff. de precario: cujus conventionis effectus non est, ut concedenti interim revocare non licet, sed quod precarium, aveniente die, etsi non revocetur, extinctum censeatur, nisi tacito, vel expresso concensu de novo concedatur. Molin. dis. 298. num. 3. Petr. Gregor. num. 10. Barbosa num. 5. & 8. Pichard. ubi sup. Azor. d. cap. 2. vers. Quintò queritur. Quid si res precario concedatur quandiu recipiens voluerit: Conselle Mantic: de tacit. & ambig. convent. lib. 1. tit. 5. n. 9.

Ad Num. 1.

- Precarium non tantum revocatione, sed & aliis modis finitur, de quibus Azor. d. tract. de precar.

Q. 3 cap. 3